

GasTerra B.V.
[vertrouwelijk]
Postbus 477
9700 AL GRONINGEN

Den Haag, 20 februari 2018

Aantal bijlagen : -
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : ACM/UIT/490431
Contactpersoon : [vertrouwelijk] | [vertrouwelijk] | 070 [vertrouwelijk]
Onderwerp : ACM/17/025975 Reactie op uw handhavingsverzoek

Geachte mevrouw [vertrouwelijk]

Bij brief gedateerd op 22 december 2017, door de Autoriteit Consument & Markt (hierna: de ACM) per post ontvangen op 29 december 2017, heeft u¹ de ACM verzocht om handhavend op te treden tegen Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS). Met deze brief bericht ik u dat de ACM dit verzoek om handhaving afwijst. Hieronder licht ik dit nader toe.

De klacht die aan uw verzoek om handhaving ten grondslag ligt, richt zich op het voornemen van GTS om de Balgzand-Bacton Leiding (hierna: BBL) te integreren in het marktgebied TTF. Eén van de onderdelen van dit voornemen is het laten vervallen van het interconnectiepunt Julianadorp. Gevolg daarvan is dat voor dit entry- en exitpunt niet langer een tarief wordt vastgesteld. De kosten waarvoor dit tarief dekking bood, worden middels een herverdeling gealloceerd aan andere netwerkpunten. Dit zorgt volgens u voor aantoonbare extra lasten voor netwerkgebruikers in Nederland. Naar uw mening voldoet de handelwijze van GTS niet aan een aantal van de voorwaarden van artikel 12b lid 2a sub b, niet aan artikel 12f lid 1 sub f van de Gaswet en niet aan artikel 13 van Verordening 715/2009. U vraagt de ACM daarom om handhaving van deze bepalingen. Alvorens per bepaling hierop een reactie te geven, ga ik eerst in op de belanghebbendheid van de indieners van dit verzoek.

Belanghebbendheid

Met uw handhavingsverzoek vraagt u de ACM om een handhavingsbesluit te nemen waarmee de door u gestelde overtredingen door GTS worden beëindigd. Uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) volgt dat de ACM dit verzoek alleen als een besluitaanvraag mag aanmerken, als het verzoek afkomstig is van een belanghebbende (zie artikel 1:3 lid 3 van de Awb). Wie belanghebbende is, moet de ACM bepalen op basis van artikel 1:2 lid 1 Awb. In de rechtspraak zijn vijf criteria ontwikkeld waaraan u moet voldoen om als belanghebbende te worden aangemerkt.

¹ Mede namens Eneco Energy Trade B.V., RWE Supply & Trading GmbH, Vattenfall Energy Trading Netherlands N.V. en VEMW.

Eén van de criteria om als belanghebbende te kunnen worden aangemerkt, is dat er sprake is van een persoonlijk belang bij het gevraagde besluit. Dit houdt in dat het bij het besluit betrokken belang zodanig moet zijn, dat de betrokkene zich daarmee onderscheidt van (al dan niet tot een - grote - groep behorende) andere betrokkenen. Toepassing van dit criterium leidt ertoe dat met uitzondering van VEMW, niet aannemelijk is dat de indieners van het handhavingsverzoek, belanghebbende in de zin van de wet zijn. Ten aanzien van deze partijen neemt de ACM dan ook geen besluit op het verzoek.

In het navolgende zal ik uiteenzetten dat de ACM - kort gezegd - van oordeel is dat de vraag of GTS het entry- en exitpunt Julianadorp mag laten vervallen, moet worden geadresseerd bij de besluitvorming over de vaststelling van de tarieven. In uw handhavingsverzoek merkt u - terecht - op dat individuele partijen niet als belanghebbenden worden aangemerkt bij de vaststelling van de tarieven, en dus geen zienswijze hebben kunnen indienen op, noch beroep kunnen instellen tegen het Tarievenbesluit 2018, waarin ook het vervallen van het entry- en exitpunt Julianadorp was opgenomen. Het indienen van een handhavingsverzoek kan echter niet dienen om dit gebrek aan belang bij de besluitvorming over de tarieven te ondervangen.

Ten aanzien van VEMW geldt dat zij als representatieve organisatie de collectieve belangen van een groep netgebruikers vertegenwoordigt, en op grond van artikel 1:2 lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht wél als belanghebbende wordt aangemerkt. Gelet hierop zal de ACM hieronder inhoudelijk reageren op de klacht dat GTS de door u genoemde wettelijke voorschriften overtreedt. Nu daaruit volgt dat de ACM het handhavingsverzoek van VEMW om inhoudelijke redenen afwijst, zie ik geen reden om u te vragen het persoonlijk belang van de andere, individuele partijen bij dit handhavingsverzoek nader te onderbouwen.

Artikel 12f, lid 1, sub f, van de Gaswet

Artikel 12f, lid 1, sub f van de Gaswet bepaalt dat de ACM de tariefstructuren en voorwaarden die netbeheerders hanteren, vaststelt met inachtneming van "het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt". Deze bepaling houdt een instructie in voor de ACM en behelst geen voorschrift dat GTS kan overtreden. Uw verzoek om handhaving van deze bepaling kan ik om die reden niet inwilligen.

Artikel 13 Verordening 715/2009

Artikel 13 van Verordening 715/2009 bevat voorschriften voor de tarieven van de transmissiesysteembeheerder of de methoden voor de berekening daarvan. Deze moeten transparant zijn en een afspiegeling zijn van de werkelijke kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte, structureel vergelijkbare netbeheerder. De tarieven of methoden moeten bovendien bevorderlijk zijn voor de efficiënte handel in gas, de concurrentie, gericht zijn op het vermijden van kruissubsidiëring tussen netgebruikers en stimulansen geven voor het handhaven of creëren van interoperabele transmissienetten. Voorts bepaalt artikel 13 van de Verordening dat de tarieven voor netgebruikers op niet-discriminerende wijze apart worden vastgesteld voor elk entry- en exitpunt van het transmissiesysteem en dat kostenverdelingsmechanismen en methoden voor de tariefbepaling voor entry- en exitpunten worden goedgekeurd door de nationale regulerende instanties. Ten slotte mogen de tarieven niet beperkend werken op de marktliquiditeit of verstrend zijn voor de grensoverschrijdende handel van verschillende transmissiesystemen.

De tarieven die GTS voor de entry- en exitpunten hanteert, worden op grond van artikel 82 van de Gaswet vastgesteld door de ACM. Dat geldt ook voor de inkomsten die GTS met deze tarieven mag verdienen en de methode voor de berekening daarvan. Daarbij neemt de ACM alle

bovengenoemde aspecten van artikel 13 van Verordening 715/2009 in acht. Klachten dat de tarieven van GTS of de methoden voor de berekening daarvan niet aan dit artikel voldoen, kunnen belanghebbenden adresseren in de besluitvormingsprocedures die leiden tot de vaststelling van de methoden en/of tarieven en, na besluitvorming, via de rechtsmiddelen (bezwaar en/of beroep) die tegen deze besluiten open staan. In het tarievenbesluit GTS 2018 heeft de ACM geoordeeld dat en gemotiveerd waarom zij het voorstel van GTS om entry- en exitpunt Julianadorp te laten vervallen, niet in strijd acht met wet- en regelgeving. Gelet hierop ziet de ACM geen mogelijkheid om handhavend op te treden tegen GTS wegens niet-naleving van artikel 13 van Verordening 715/2009.

Artikel 12b, lid 2a, sub b van de Gaswet

Artikel 12b, lid 2a, sub b van de Gaswet bepaalt dat in de voorwaarden die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet jegens netgebruikers hanteert, in ieder geval wordt vastgelegd dat deze netbeheerder de entry- en exitpunten vaststelt op grond van objectieve, transparante en niet discriminerende voorwaarden en met inachtneming van de belangen van netgebruikers. Met deze bepaling is beoogd dat in de voorwaarden de criteria worden opgenomen op basis waarvan de landelijke gasnetbeheerder de entry- en exitpunten dient vast te stellen. Deze bepaling is tot op heden niet opgevolgd. In de voorwaarden - in casu de Transportcode LNB - is dus (nog) niet vastgelegd dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de entry- en exitpunten op deze manier dient vast te stellen, noch op basis van welke criteria hij dit dient te doen. Nu dergelijke bepalingen in de Transportcode LNB ontbreken, kan het laten vervallen van entry- en exitpunt Julianadorp niet worden getoetst aan bepalingen in de Transportcode LNB. Van een overtreding van bepalingen in de Transportcode LNB kan dan evenmin sprake zijn.

Hoewel de ACM het handelen van GTS op dit punt dus niet aan bepalingen in de Transportcode LNB kan toetsen, merkt de ACM op dat zij ook overigens geen aanleiding heeft om te veronderstellen dat GTS met het schrappen van het entry- en exitpunt Julianadorp heeft gehandeld op een wijze die niet objectief, niet transparant of discriminerend is. Zoals in het Tarievenbesluit GTS 2018 uiteengezet, heeft GTS de ACM in een vroeg stadium betrokken bij het voornemen om dit entry- en exitpunt te laten vervallen in het kader van marktintegratie van de BBL-interconnector en het TTF-marktgebied. Daarnaast heeft GTS in mei 2017 stakeholders geconsulteerd over dit voornemen. Haar reactie op de inbreng van stakeholders heeft GTS neergelegd in een consultatierapport dat is gepubliceerd op de website van GTS.

Het vervallen van dit entry- en exitpunt brengt mee dat ook het tarief voor de transportdienst entry- en exitcapaciteit en de rekenvolumina op dit punt vervallen. Bij de vaststelling van de tarieven voor 2018, heeft de ACM daarom de redenen voor het laten vervallen van dit entry- en exitpunt en de gevolgen die dit heeft voor de tarieven op de overige entry- en exitpunten, gewogen. Daarbij is de ACM niet gebleken dat de reden die aan het vervallen daarvan ten grondslag ligt - te weten de hierboven bedoelde marktintegratie - geen objectieve rechtvaardiging hiervoor geeft, of een verboden discriminatie tussen netgebruikers oplevert. Zoals eerder al uiteengezet, heeft de ACM in het Tarievenbesluit GTS 2018 geconcludeerd dat zij het voorstel van GTS om het entry- en exitpunt Julianadorp te laten vervallen en de daaraan verbonden stijging van de tarieven op de overige entry- en exitpunten, niet in strijd acht met wet- en regelgeving.

Uit het bovenstaande volgt dat de ACM niet uw mening deelt dat GTS met het laten vervallen van entry- en exitpunt Julianadorp artikel 12b, lid 2a, sub b van de Gaswet heeft overtreden. Gelet op de samenhang tussen het vervallen van dit entry- en exitpunt en de vaststelling van de tarieven, is de ACM bovendien van oordeel dat de vraag of aan deze bepaling wordt voldaan, zich niet leent voor een beoordeling in het kader van een handhavingsverzoek. Evenals de vraag of wordt voldaan

aan artikel 13 van Verordening 715/2009, kan ook de vraag of het vervallen van een entry- en exitpunt is gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende voorwaarden door belanghebbenden in het kader van de besluitvorming over de vaststelling van de tarieven worden geadresseerd.

Toekomstige tariefontwikkelingen en advies DTe voor ontheffing BBL

In uw handhavingsverzoek wijst u ook op mogelijke ongewenste gevolgen van het verdwijnen van interconnectiepunt Julianadorp bij implementatie van de *Netcode on harmonisation of tariff structures (NC TAR)*. Daarnaast stelt u dat het vervallen van dit interconnectiepunt in strijd is met het advies dat DTe in 2005 heeft gegeven voor de ontheffing van de BBL.

In reactie hierop merk ik op dat de NC TAR een voorbeeld geeft van regulering die is gericht op verdere integratie van de Europese gasmarkt. Het vervallen van het entry- en exitpunt Julianadorp past hierin. Daarnaast merk ik op dat geruime tijd is verstreken sinds het advies van de DTe en dat de omstandigheden inmiddels dusdanig zijn gewijzigd, dat dit advies niet onverkort op de situatie van vandaag de dag van toepassing kan worden verklaard. Van belang is bovendien dat de Minister het advies van de DTe niet heeft vertaald naar voorschriften of beperkingen bij de ontheffing.

Nu de toekomstige implementatie van de NC TAR, noch het advies van DTe aan de Minister een zelfstandige grond kunnen opleveren voor handhaving, en de ACM zoals hiervoor uiteengezet, geen overtreding ziet waartegen zij handhavend kan optreden, laat de ACM dit onderdeel van uw handhavingsverzoek hier verder buiten beschouwing.

Conclusie

Uit het voorgaande volgt dat de ACM het handhavingsverzoek van VEMW op de hierboven vermelde gronden afwijst. De overige indieners van het handhavingsverzoek zijn naar het oordeel van de ACM geen belanghebbende.

Heeft u vragen?

Neem dan contact op met [vertrouwelijk], die uw zaak in behandeling heeft. Hij is bereikbaar via [vertrouwelijk]. Uw zaak is geregistreerd onder zaaknummer ACM/18/025975. Wilt u dit nummer vermelden als u contact met ons opneemt?

's-Gravenhage, 20 februari 2018

Hoogachtend,
Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

mr. P.J.H. Benner
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken